

מעילה י. (המשנה) עד יא. (המשנה השניה)

ביאורי מושגים

5 חטאות המתות:

1. בן או בת של חטאת - כיוון שהבהמה אינה חטאת
2. בהמה שהמירו עליה חטאת (שגם היא וגם החטאת קדושות) - כיוון שהבהמה אינה חטאת,
3. חטאת שמתו בעליה - כיוון שאין מי שיתכפר
4. חטאת שעברה את גיל שנה (חטאת מביאים רק בת שנתה) והלכה לאיבוד והתכפרו הבעלים באחרת,
5. חטאת שהלכה לאיבוד (לפי חכמים היא מתה רק אם נמצאה אחרי הכפרה כיוון שנדחתה לרבי מתה בכל מקרה)

משנה

בקרבנות אלו ישנם רק שני שלבים בהקדשה: קומץ, לבונה, קטורת, מנחת כהנים, מנחת כהן משיח, ומנחת נסכים.
 בכל המקרים הללו כל היחידה מוקרבת ללא יוצא מן הכלל ולכן אין את שלב ג' השלב של המתירין.
השלב הקיימים
שלב א' - ההקדשה - מחילה דין מעילה,
שלב ב' - נתינה בכלי - משלב זה:
 1. הקרבן יכול להיפסל בלינה, טבול יום, מחוסר כיפורים ובלינה.
 2. חייבים עליו משום נותר וטמא (דין פיגול אין בדבר שאין לו מתירים)

פיגול - קיים רק בדבר שיש בו מתירין - נלמד מהיקש לבשר שלמים.

נותר וטמא - החיוב קיים גם בדבר שאין בו מתירין:
טמא - 'אמור אליהם לדורותיכם' - משמע שחייבים על כל סוגי הקרבנות.
נותר - הגמרא לא מתייחסת בפירוש ככל הנראה נלמד מטומאה.

כתוב אחד אומר - 'אשר יקרב'
 כתוב שני אומר - 'אשר יקדישו'
 בדבר שאין לו מתירין האיסור חל מהרגע שיקדישו (בכלי), - שלב ב'
 בדבר שיש לו מתירין האיסור חל מהרגע שיקרב (למזבח) - שלב ג'

פרק שלישי

המשנה

חטאות המתות (עיין ביאור מושגים)
 חטאות מס' 1,2,3 וכן חטאות 4,5 אם נמצאו לפני הכפרה - ימותו, אינם עושות תמורה, לא נהנים ממנה אבל גם לא מועלים בה.
 חטאות מס' 4,5 שנמצאו אחרי הכפרה - ירעו עד שיסתאבו ויפלו דמיהן לנדבה.

משנה זו נשנתה כבר במס' תמורה (משום דין תמורה) חזרו לשנותה כאן משום דין מעילה.

המשנה

נזיר שהפריש מעות לקורבנותיו ולא פירש:
 1. לא נהנים אבל גם לא מועלין (כיוון שמעורבים בהם מעות שלמים שאין מועלין בהם)
 2. מת - כל המעות יפלו לנדבה
נזיר שהפריש מעות, פירש מהם, ומת:
 דמי חטאת - ילכו לים המלח,
 עולה - לעולה
 שלמים - לשלמים (ונאכלים ליום אחד - כשלמי נזיר, ובאים בלי לחם - בניגוד לשלמי

נזיר שגמר נזירותו מביא עולה, חטאת ושלמים (השלמים באים עם לחם ונאכלים ליום אחד)

מעילה יא. (המשנה השניה) עד יב. (המשנה)

ביאורי מושגים
 כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא על הכלל כולו יצא – כלל לימודי ולפיו אם התורה מחדשת דין במקרה מסוים ניתן ללמוד מהמקרה הפרטי על מקרים נוספים הדומים לו. אלא אם כן - שני (או שלוש) כתובים הבאים כאחד אין מלמדים – אם הדין מופיע ביותר ממקרה אחד (התנאים חלקו האם צריך דוקא 3 מקומות או שמספיק שניים) לא ניתן ללמוד מהם על הכלל כולו. ההגיון בכלל הנ"ל הוא פשוט ומתבקש אם התורה רצתה שנילמד ממקרה אחד על הכלל היא לא היתה כותבת את הדין ביותר ממקום אחד!

משנה

ר' שמעון דם:
 בתחילתו קל – אין מועלין בו, בסופו חמור – יצא לנחל קדרון מועלין בו, נסכים:
 בתחילתם חמורים – מועלים בהם, בסופם קלים – ירדו לשיתין (לתעלות שבמזבח) אין מועלין בהם.

1. המעילה היא רק מדרבנן,
 2. חכמים חלקו על ר"ש וסברו שגם מדרבנן אין מעילה.

מנין שאין מעילה בדם:
 עולא: 'שלכם' – הדם שייך לכם, בית מדרשו של ר' ישמעאל: 'לכפר' – לכפרה נתתיו ולא למעילה.
 ר' יוחנן: 'כי הדם הוא בנפש יכפר' מעמדו של הדם מלפני הכפרה זהה למעמדו לאחריה.

הסברו של ר"י מבוסס על ההנחה שלאחר כפרה אין מעילה.
 זאת כיוון שדבר שנעשית מצותו אין מועלין בו.
 יש מקרים שבהם נעשית מצותו ומועלים בהם.
 אבל לא לומדים מהם על שאר המקרים כיוון ש(ועיין בביאור מושגים):
 אפשרות א' - שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדים: ישנם שני מקומות בהם מופיע הדין: 1. תרומת הדשן, 2. אברי שעיר לעזאזל או בגדי כהונה או עגלה ערופה.
 אפשרות ב' – באותם המקרים יש מיעוט מיוחד המלמד שמדובר בדין מקומי.

ר' אליעזר בר' צדוק סבר שפעם ב70 שנה היו מוציאים ממאגר שהיה ממוקם בחלל שבין הכבש למזבח, יין קרוש שהצטבר מהנסכים שניסכו על המזבח, ושורפים אותו.
 ניתן להבין את היחס בין שיטה זו למשנה בכמה דרכים:
 א. המשנה ור"א חלוקים.
 ב. המשנה דיברה רק על מקרה שבו לקח את היין לפני שהגיע לרצפה.
 ר"א התייחס למקרה שבו היין הגיע לרצפה – למאגר, במקרה כזה הרצפה קידשה את היין מחדש וכעת שוב יש בו דין מעילה.
 ג. אמנם ר' אליעזר סבר שהיין חייב בשריפה אבל הוא מודה שאין בו דין מעילה.

בהסבר המשנה והגמרא הלכנו בדרכו של הריצב"א (יומא נט:). רש"י ותוס' כאן הציעו הבנות אחרות.

מניין שמועלים בדשן חיצוני:
 'ושמו אצל המזבח',
מניין שדשן פנימי אסור בהנאה:
 'זהסיר... אל מקום הדשן'
מניין שדשן מנורה אסור בהנאה:
 מהייתור 'הדשן' בפסוק הקודם.

משנה
 דישון מזבח הפנימי והמנורה – לא נהנים אבל גם לא מועלים, אדם שזכה בדישון זה והקדישו – מועלים בו.

מעילה יב. (המשנה) עד יג. (סוף העמוד)

ביאורי מושגים

קרבו העוף

תורים ובני יונה – כל קרבנות העוף מובאים או מתור או מיונה. אם מביאים מתור יש להביאם גדולים, אם מביאים מיונים יש להביאם קטנים.
פסולים נוספים שפוסלים בהם הוא חסרון איבר ושנעשת בו עברה. מום סתם וכן מין לא פוסל בקרבן עוף.

משנה

יונים גדולות – לא נהנים
אבל גם אין בהם דין מעילה.
תורים קטנים –
ת"ק: דינם כיונים גדולות,
ר"ש: יש בהם דין מעילה.

בהמה מחוסרת זמן: יש בה דין מעילה.

עוף מחוסר זמן: ר"ש - דינו כבהמה, (יש מעילה)
חכמים: דינו שונה מבהמה (אין מעילה),

טעמים של חכמים - בבהמה כשאינן קדושת הגוף
יש קדושת דמים, בעוף יש רק קדושת הגוף.

המודל של - מעילה המופקעת בלי פעולה
הלכתית – מופיע גם במשנה:
המשנה קובעת שיונים שעברו את הגיל פקע
מהם דין מעילה.

עולא בשם ר' יוחנן:
קדשים שמתו יצאו
מידי מעילה!

אמנם גם בדם חלה מעילה ללא
פעולה הלכתית.
אבל שם היתה מעילה בהתחלה:

המקיז דם בהמת קדשים
הדם אסור במעילה.

במשנה אנו מוצאים גם מודל הפוך
– מעילה שחלה ללא כל פעולה
הלכתית.
מודל כזה לא מצאנו בשום מקום

בדם - יש מעילה - כיוון שהוא גם
אבר חיוני וגם חלק מגוף הבהמה.
בחלב - אין מעילה - כיוון שאינו חלק
חיוני,
בגללים – אין מעילה – כיוון שהם
אינם חלק מגוף הבהמה

משנה

חלב וביצי המוקדשין –
קדשי מזבח - לא נהנים אבל
אין מעילה.
קדשי בדק הבית – יש גם
מעילה.

בקדשי מזבח שהוקדשו
קדושת דמים – יש מעילה.

בכור עצמו הוא זכר כמובן. אנו לומדים שכמו שהבכור כולו אסור, כך גם המעשר ושאר מוקדשין.

משנה

1. כל סוגי ההקדש – בין אם הוא ראוי למזבח, לבדק הבית או שלא ראוי לשום דבר (ואז קדושתו קדושת דמים) – מועלים בו.

2. הקדוש בור והתמלא במים, וכי"ב – המים קדושים אבל אין בהם מעילה כיוון שהם שבח הקדש.
 הקדוש גפן ונטענה בענבים – הענבים קדושים. לגבי מעילה נחלקו התנאים – ת"ק – אין בהם דין מעילה, ר' יוסי – כיוון שמדובר בגידולי הקדש יש מעילה.

3. ולד בהמת מעשר או בהמת קודש – לא יינק מאימו, הפתרון – יקדש את הבהמה בתנאי שחלבה יותר ביניקה לולד זה.

4. פועל העובד בהקדש וכן בהמה העובדת בהקדש – לא יאכלו מההקדש (למרות דין 'לא תחסום' ודין 'ואכלת ענבים כנפשך')

מניין שחלב בהמה אסור בהנאה: מעשר – נלמד 'העברה' העברה' מבכור, שאר מוקדשין – נלמד 'אימו' אימו' מבכור.

לא תחסום שור בדישו' – דווקא בדישו אסור לחסום. אבל בדישת הקדש אתה חוסם.

הברייתא קובעת:

הדש קטניות בשדה הקדש מעל

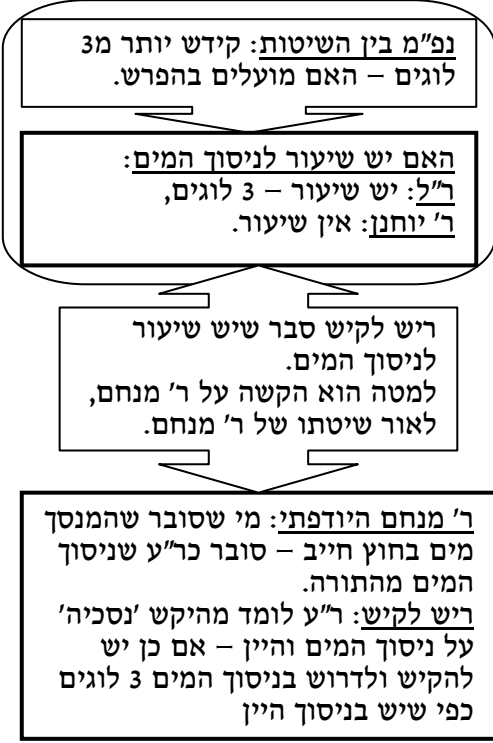
הגמרא מעירה שכיוון שאין מעילה במחובר צריך להסביר שהוא נהנה מהאבק של הקרקע שמתערב בקלעלין.

מעילה יג: (תחילת העמוד) עד יד: (סוף הפרק)

ביאורי מושגים
 ביטול עבודת כוכבים – גוי שביטל ע"ז, הע"ז מבוטלת והיא מותרת בהנאה. כך הוא הדין לגבי משמשי עבודה זרה שביטלם. אולם לגבי תקרובת ע"ז (מה שמקריבים לפני הע"ז) לא עוזר הביטול והיא אסורה לעולם.
 גם בנוגע ליהודי שביטל ע"ז לא עוזר הביטול והיא נשאת באיסורה.
 ר"ל ור"י נחלקו במקרה שבו הע"ז נשברה מאליה, האם זה כמו ביטול או לא.

משנה

1. שורשי אילן חולין הגדל בקרקע הקדש וכן להיפך – אסור להינות אך אין מעילה.
 2. מעין היוצא משדה חולין ועובר בשדה הקדש: כל זמן שהמים בשדה הקדש - לא נהנים ואין מעילה, יצאו המים מהשדה – הותרו גם בהנאה,
 3. מים שנשאבו לצורך ניסוך המים: לא התקדשו בצלוחית הזהב של הקדש – לא נהנים ולא מועלים. התקדשו בצלוחית – יש גם מעילה,
 4. ערבה שהכינו אותה לזקיפה בצד המזבח – לא נהנים ולא מועלים, ר' אלעזר בר' צדוק – הזקנים נהגו ליטול ממנה למצות לולב (ומצוות לאו להינות נתנו)



משנה

קן שעל עץ הקדש – אסור בהנאה ואין בו מעילה, קן שעל עץ אשרה – יכול ליטלו בעזרת מקל המקדיש יער – מועלים בכל מה שיש בו.

ר' יעקב: האפרוחים - מותרים תמיד, הביצים - אסורות תמיד. ר' אשי: אפרוחים הצריכים לאימם – דינם כביצים.

ע"ז של גויים שביטלוה בטלה, מה דין ע"ז שנשברה: ר' יוחנן: אסורה – שהרי לא ביטלוה, ר' לקיש: מותרת – כיוון שנשברה הגוי מזלזל בה.

לאור מח' זו נחלקו ר"ל ור"י בהסבר המשנה:

ר"ל: קן האשרה בנוי מענפים של העץ עצמו. כיוון שהענפים נשברו מותר ליטול את הקן,

ר"י: אפשרות א': קן האשרה בנוי מענפים שהובאו מבחוץ – ולכן הקן מותר, אפשרות ב': הקן בנוי מענפי העץ ולכן הוא אסור. המשנה התירה רק את האפרוחים

משנה

גזברי הקדש שלקחו עצים:
מועלים בעצים אבל לא בנסורת
שלהם ולא בעלים שלהם.

סתמא דגמרא: אדם שמתנדב מעות מקדיש אותם
מיד. לכן לא ניתן לקנות בהם דבר חולין.
לכן: בונים בנין, מחללים את קדושת המעות על
הבניין, ורק אז משלמים את המעות לאומנין.

טעמו
של
שמואל

שמואל: כשבונים בניין של
קודש. קודם בונים אותו
בחולין, ואחר כך קונים אותו
ממעות הקדש

אמנם במשנה קודם הקדישו
את העצים.
אבל שם אין חשש לתקלה כיוון
שמשתמשים בעצים בו ביום.

ר' פפא: אם היו מקדישים את
המוצרים היה הדבר מביא לידי
תקלה. אנשים היו בטעות
מועלים במוצרי הקודש.

מעילה טו. (תחילת הפרק) עד טו: (המשנה האחרונה)

ביאורי מושגים
 מנחת נסכים - מנחה המובאת יחד עם קרבן נדבה (עקרונית ניתן להביאה גם בהתנדבות)
המנחה מורכבת משני חלקים: 1. מנחת סולת ושמן (נטולת לבונה) 2. יין.
מנחת הנסכים לא נקמצת ומוקרבת כולה על המזבח.
היחס בין הסולת לשמן משתנה בהתאם לסוג הקרבן. בכבש היחס הוא 1:3 ובאיל ופר 1:2,
(במנחה רגילה היחס הוא 1:1)

המשנה

קדשי מזבח - מצטרפים זה עם זה לחיובי
 מעילה, פיגול, נותר וטמא.
 קדשי בדק הבית - מצטרפים זה עם זה
 לחיוב מעילה
 קדשי בדק הבית וקדשי מזבח - מצטרפים
 זה עם זה לחיוב מעילה.

בהתחלה הגמרא הבינה שר"י סובר שבשאר קדשי מזבח
 אין מעילה מהתורה. (ואז חצי ממסכת מעילה המתייחס
 לשאר קדשים הוא רק ברובד הדרבנן!!!)

למסקנה הגמרא מסיקה שיש מעילה מהתורה גם בשאר
 קדשים אבל דין זה נלמד מפסוק אחר.

ר' ינאי: מהפסוק 'כי תמעול מעל
 מקדשי ה' ניתן ללמוד רק על קדשים
 שכולם לה' - בדק הבית ועולה.

המשנה

5 מרכיבי העולה - בשר, חלב, סולת, יין
 ושמן - מצטרפים זה עם זה.
 6 מרכיבי התודה - בשר, חלב, סולת, יין,
 שמן ולחמי התודה - מצטרפים זה עם זה.

גם בשלמים מצטרפים האברים לאמורים לעניין פיגול נותר וטמא.
 לכן מסבירה הגמרא את סעיף 2 בצורה אחרת (לאור שיטת ר' יהושע):

הנחת המוצא - כדי לזרוק דם צריך כזית מהקרבן,
 היישום: בעולה ניתן לצרף $\frac{1}{2}$ זית מהבשר ל $\frac{1}{2}$ זית מהאימורים. כך
 ניתן לזרוק דם גם אם יש רק $\frac{1}{2}$ זית מכל מין.
 בשלמים הדין שונה - שם יש צורך בכזית שלם ממין אחד (בשר או
 אימורים)

ברייתא

אברי עולה ואימוריה
 מצטרפים:
 1. לעניין איסור העלאה
 בחוץ
 2. לעניין איסור פיגול, נותר
 וטמא

המשנה

הדברים הבאים מצטרפים זה לזה (לאסור
 עיסת חולין) לחייב זר האוכלם בחומש:
 תרומה, תרומת מעשר, תרומת מעשר של
 דמאי, חלה, ביכורים.
 כל הפיגולים והנותרים מצטרפים זה לזה.

כל הדברים הללו נקראו
 תרומה:
 חלה - ראשית עריסותכם...
 תרימו תרומה,
 ביכורים - 'תרומת ידך'

מעילה טו: (המשנה האחרונה) עד יז. (המשנה)

ביאורי מושגים
 שרצים הכתובים בתורה - לא כל השרצים מטמאים אלא רק 8 השרצים הכתובים בתורה. שאר השרצים אינם מטמאים.
 הבדל נוסף בין השרצים הרשומים ברשימה (הטמאים) לשאר השרצים (הטהורים) הוא שהשרצים הטמאים אסורים בכעדשה בעוד השרצים הטהורים אסורים בכזית.
 רשימת השרצים הכתובים בתורה: חולד, עכבר, צב, אנקה, כוח, לטאה, תנשמת וחומט.

משנה

כל הנבלות מצטרפות זו עם זו, כל השרצים מצטרפים זה עם זה.

דחיה: ר' אסי סבר שאין איסור חל על איסור, ולכן אין צירוף אף פעם. הברייתא סברה שאיסור חל על איסור ולכן תמיד יש צירוף.

קושיה על ר"א: הברייתא קובעת ש: $\frac{1}{2}$ זית פרה מתה מצטרף ל $\frac{1}{2}$ זית מגמל מת ואילו לפי ר"א אין מצב שבו טמאה מצטרפת לטהורה

האם נבלת בהמה טהורה ונבלת בהמה טמאה מצטרפות:
 לוי: מצטרפות - גם לענין טומאה וגם לאיסור אכילה,
 רב: מצטרפות לטומאה, ואינן מצטרפות לאיסור אכילה.
 ר' אסי (לפי פירוש א'): אינן מצטרפות לכולם.

הברייתא קובעת ש:
 אברים שלמים של שרץ ובהמה מטמאים גם בפחות מכזית

ר' יוחנן: באכילה אנו דורשים שיעור מלא של כזית

הגמרא קובעת ש:
 1. ר' יוחנן לא התייחס לברייתא.
 2. ר' יוחנן התייחס לשרצים שאינן רשומים ברשימת השרצים. שרצים אלו מטמאים בכזית.
 3. שרצים הרשומים ברשימה מטמאים בכעדשה.

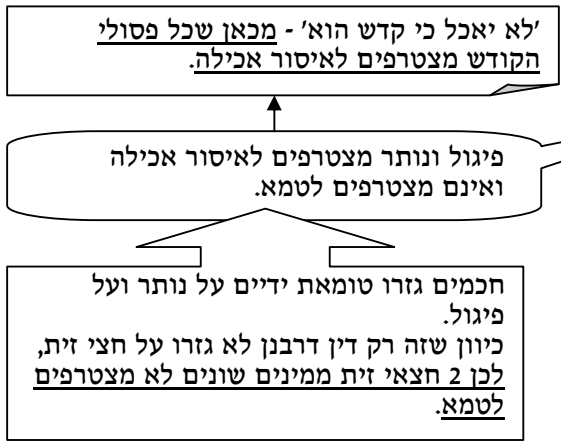
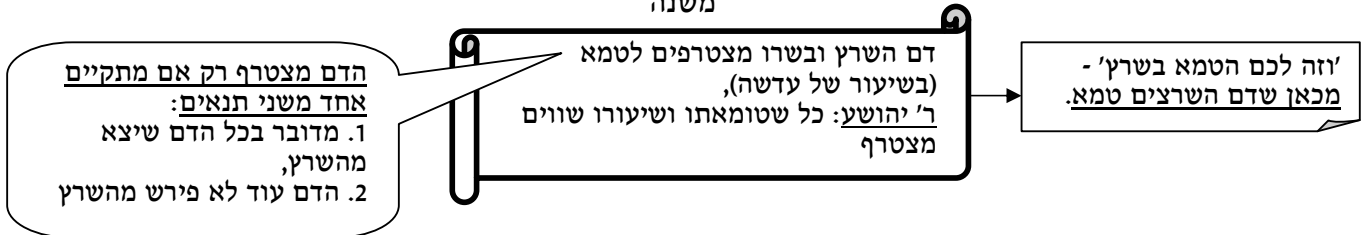
רב יוסף: רב התייחס לאוכל שרצים חיים ששיעורם בכזית. לגבי האוכל שרצים מתים קבעה הברייתא ששיעורם בכעדשה.

רב: שיעור איסור אכילת שרצים בכזית בלבד. (ולא בפחות)

מעילה יז. (המשנה) עד יח. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים
 טומאת נותר ופיגול - חכמים גזרו שהנוגע בנותר או בפיגול ייטמאו ידיו.
 הטעם לגזירה - בפיגול - משום חשדי כהונה - כדי שכהנים לא יפגלו במזיד כדי לפגוע בבעלים ויאמרו שוגגים היינו וייפטרו מלשלם (בהיזק שאינו ניכר חייבים לשלם רק במזיד),
 בנותר - משום עצלי כהונה - כדי שכהנים לא יתעצלו, ויסיימו את אכילתם בזמן.
 פסול גוויה - אדם נטמא במגע ומשא רק מאב טומאה. חכמים גזרו שהאוכל 1/2 פרס מאוכל טמא נטמא.
 טומאת משכב ומושב - בגד נטמא בטומאת מושב כשיש בו טפח על טפח,
 בטומאת משכב הדרישות שונות: בגד = 3*3, שק = 4*4, עור = 5*5, מפץ = 6*6

משנה



משנה
 פיגול ונותר - אינם מצטרפים זה לזה, שרץ, נבלה, בשר מת - אינם מצטרפים לטמא (אפילו כטומאה הקלה שביניהם)



משנה

לר"ש אין צורך בצירוף כיוון שמחייבים מלקות גם על פחות מכזית.

ערלה וכלאי הכרם: ת"ק - מצטרפים, ר"ש - לא מצטרפים

משנה

בגד, שק, עור, ומפץ - מצטרפין זה עם זה.
ר' שמעון: הטעם לכך הוא שכולם ראויים ליטמא בטומאת משכב.

ברייתא

מהי 'אחיזה' - ר"ל: לשימוש אריגה,
ברייתא: לכפפות לחותכי תאנים שלא ילכלכו
את ידיהם

הכין בגד למושב - מטמא בטפח על טפח,
הכין בגד למשכב - מטמא ב 3*3 טפחים,
הכין רצועה לאחיזה - מטמאת בכל שהוא

מעילה יח. (תחילת הפרק) עד יט. (סוף העמוד)

ביאורי מושגים
 חטאת בעלת מום - בעודה בחיים יכולה להיפדות ולכן ניתן לפוגמה ולכן מועלים רק כשפוגם,
 אחרי מיתה - לא ניתן לפדותה (אין פודים את הקדשים כדי להאכילם לכלבים וגם צריך העמדה
 והערכה). לכן לא ניתן לפגום בה. לכן מעל כבר כשנהנה.

משנה

ר' פפא: מדובר בחטאת
 בעלת מום, שלא נפדתה.

דבר שאין בו פגם - מעל משנהנה,
 דבר שיש בו פגם - חכמים: מעל משיפגום,
 ר' עקיבא: מעל משיהנה.
 הנהנה מחטאת - בחייה מעל משיפגום,
 במותה מעל משיהנה.

המח' בין ר"ע לחכמים היא
 רק בדבר שיש בו פגימה
 לזמן מרובה.
 בדבר שיש בו פגם מיידי
 מודה ר' עקיבא שמועל רק
 כשפוגם

המקור דיני מעילה השונים

'ואם נפש' - לרבות את הנשיא והכהן הגדול (למרות שהם נהנים משמן המשחה כשמושחים אותם)

'כי תמעול מעל' - מסוטה ומע"ז אנו לומדים שמעילה זה מלשון שינוי,

- 'חטא'-'חטא' - מתרומה לומדים בג"ש ש: 1. צריך פגימה והנאה באותו דבר,
 2. דווקא בתלוש,
 3. דווקא בשליח שעשה שליחותו של בעה"ב.
 4. אם לא נהנה או הוזק - פטור

'כי תמעול מעל' - לרבות (כל הדינים הללו קיימים במעילה ולא בתרומה):

1. בדבר שאין בו פגימה חייב גם אם לא פגם (נלמד גם מסוטה)
2. אכילתו או הנאתו ואכילת חברו או הנאת חברו מצטרפות,
3. מעילה היום ומעילה לאחר זמן מצטרפות,
4. חייב גם אם המעילה היתה מקודש לקודש. (התנאים נחלקו האם הרגע הקובע הוא הכניסה לעזרה או זריקת הדם)

ציטוט מהמשנה

המשנה קובעת שבתכשיט זהב
 אין פגימה ולכן מועל כשנהנה

אמנם תכשיט זהב שאינו נשמר טוב מתבלה ונפגם אבל
 המשנה לא התייחסה לכך כיוון ש:
 1. מדובר בתכשיט שמור,
 2. מדובר בפגם לאחר זמן רב.

מעילה יט: (המשנה) עד כ. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים
העמדה והערכה - בסוגים מסויימים של קדשים (התנאים נחלקו באילו סוגים) יש צורך בהעמדה והערכה כדי לפדות את הבהמה.
 הצורך הנ"ל נלמד מהפסוק 'העמיד את הבהמה... והעריך'. לא ברור האם יש צורך מעשי בהעמדה או רק יכולת פוטנציאלית.
 מה שבטוח הוא שבהמה מתה לא ראויה להעמדה והערכה.

משנה

הנאה ב ½ פרוטה ופגימה ב ½ פרוטה, הנאה בלי פגימה ופגימה בלי הנאה - אינם מצטרפים.
המועל בבהמה או בכלי שרת - לא יצא לחולין ולכן יש מועל אחר מועל. בשאר המקרים - יצא לחולין.
רבי: כל מקרה שלא פגם - לא יצא לחולין

בריתא מובאות שתי דעות האם מעילה בכלי שרת מוציאה לחולין. משנתנו סוברת כר' נחמיה הסובר שמעילה בכ"ש לא מוציאה לחולין.

מהו בא רבי להוסיף:

רבי סבר שעצים הם קרבן לכל דבר - חייבים בקמיצה, מליחה, תנופה ועצים

1. רבא: עצים,

רבי סבר שבקדשי מזבח יש צורך בהעמדה והערכה. לכן קדשי מזבח בע"מ שמתו לא יכולים ליפדות. לכן מעילה לא מוציאה אותם לחולין.

2. ר' פפא: קדשי מזבח בעלי מום ששחטן

משנה

נטל אבן או קורה או פרוטה של הקדש - לא מעל, נתנה לחבירו - הנותן מעל והמקבל לא מעל, בנאה בתוך בית - ימעול כשידור ויהנה בשווה פרוטה, הנאתו ואכילתו והנאת חבירו ואכילת חבירו - מצטרפים אפילו בזמן רב.

מדובר בגזבר. סתם אדם שנטל חפץ של הקדש - מעל.

מדובר כשהניח את האבן/קורה על הארובה בלי לקבוע אותם. אם קיבע את האבן חייב כבר על הבניה.

המשנה קובעת שמועל באבן בבנין. מדוע האבן לא נחשבת כמחובר?

רב: תלוש ולבסוף חיברו - לא נחשב מחובר. לכן יש מעילה בבנין

ר' אחא בריה דרב איקא: באבן שהניחה אל הארובה ההנאה נראית לעיניי. במקרה כזה יש מעילה.

שיטת רב: המשתחוה לבית - אסרו. הברייתא קובעת ש: הגר בבית הקדש - מעל ר"ל: אין מכאן הוכחה לרב. ייתכן שרק כאשר ההקדש קדם לבניין יש מעילה. אם ההקדש בא אחרי הבניין אין מעילה בבניין.
הבעייתיות בשיטת ר"ל: הברייתא קובעת שהדר במערה לא מעל. מדוע הברייתא לא מביאה גם מקרה של גר בבית שהוקדש אחרי שנבנה?

מעילה כ. (תחילת הפרק) עד כב. (סוף המסכת)

ביאורי מושגים

חפץ שהשליח נמלך עליו - ישנם שלושה סוגים של שוני בין חפצים:
 סוג א': שוני לא משמעותי - מקרה בו המשלח יביא את החפץ ללא התייעצות, ← מוגדר כאותו מין.
 סוג ב': שוני משמעותי - מקרה בו המשלח יתייעץ עם המשלח האם להביא את החפץ, ← מח' האם זה אותו מין.
 סוג ג': שוני מהותי - מקרה בו השליח לא יביא את החפץ ולא יתייעץ על כך ← מוגדר כשני מינים.

חיוב מעילה - חיוב מעילה קיים רק בשוגג. משלח שנזכר הינו מזיד ולכן הוא פטור.

משנה

שליח: עשה שליחותו - המשלח חייב.
לא עשה שליחותו - השליח חייב.
אמר לו תן בשר ונתן כבד - השליח מעל (כיוון ששינה).
אמר בעה"ב: תן להם חתיכה.
אמר להם השליח: קחו 2 חתיכות.
הם לקחו: 3 - כולם מעלו (כיוון שהוסיפו).

במקרה זה גם בעה"ב מעל. מכאן שלא היה שינוי בשליחותו.

האם ניתן ללמוד מכאן שהוספה איננה שינוי?
ר' ששת: לא! ייתכן שהשליח אמר: 'קחו אחת מדעת המשלח ואחת מדעתי'.

התנאים נחלקו מה מוגדר כשני מינים:

חפץ שהשליח נמלך עליו -
ר"ע: מוגדר מין אחד.
רשב"ג: מוגדר שני מינים.

המשנה מסתדרת לפי רשב"ג הסובר
שבשר וכבד מוגדרים כשני מינים.

האם היא מסתדרת לפי ר"ע?
ר' חסדא: לא!

אביי: העובדה שהשליח צריך
להתייעץ עם הבעלים - מגדירה אותו
כשינה שליחותו. (למרות מדובר
באותו מין)

משנה

אמר לו: הבא לי מן החלון - והביא מן החלון - בעה"ב מעל (גם אם טען שהתכוון למשהו אחר).
אמר לו: הבא לי מן החלון - והביא מן הארון - השליח מעל (כיוון ששינה שליחותו).

שלח ביד חש"ו ועשו שליחותו: בעה"ב מעל.

שלח ונזכר תוך כדי: השליח מעל. (בעה"ב צריך לפדות את הפרוטה כדי למנוע מעילה).

במקרה שבו בעה"ב נזכר השליח חייב, (אלא אם כן גם השליח נזכר. ואז גם השליח מזיד ופטור)

מדוע חש"ו נחשבים שליחים:
ר' אלעזר: העקרון זהה לעקרון הקיים ב'כי יותן'.

שם צריך נתינת מים של הבעלים ובכל זאת אם הנתינה היתה בלי מעשה של הבעלים אבל לדעתם - זה מועיל.

ר' יוחנן: העקרון זהה למה שקיים בעירוב.
 שם אם נתן את העירוב לקוף שהוליקו - זה מועיל.

משנה

שליח ששינה בשיעור של פחות מפרוטה - לא מעל,
 שליח שעשה שליחותו בפחות מפרוטה - לא מעל המשלח.
 שליח שקיבל שתי פרוטות לקנות חפץ מסויים וקנה אותו בפרוטה -
 ת"ק: בעה"ב מעל, ר' יהודה: בע"ב לא מעל - יכול לטעון שרצה חפץ בשווי כפול.

המח' היא רק כאשר
 החפץ שווה שתי
 פרוטות.
 אם הוא שווה פרוטה
 כולם מודים שלא
 נעשתה השליחות.

משנה

המקבל מעות מחבירו לשומרם:
 שולחני: מותר לו להשתמש בהם רק אם הם לא קשורים.
 בעל הבית: בכל מקרה - אסור לו להשתמש בהם.
 חנווני: ר' מאיר: דינו כבעה"ב, ר' יהודה: דינו כשולחני.

היו המעות של הקדש והשתמש בהם השומר:
 כאשר מותר לשומר להשתמש - המפקיד מעל, כאשר אסור - השומר מעל.

מעה קודש שנפלה לארנק, או האומר מעה ארנק זה קודש:
 ר' עקיבא: מעל כבר במעה הראשונה (ומביא אשם תלוי מחמת הספק).
 חכמים: לא מעל עד שיוציא את המעה האחרונה (צריך ודאות).

האומר מעה מארנק זה קודש: כולם מודים שמעל רק בפרוטה האחרונה.

הסיבה לכך שבסיפא אומרים
 שהוברר שהמעה האחרונה
 היא ההקדש (בניגוד לרישא
 ולמקרים אחרים) המקדיש
 שור משווריו או המפריש
 תרו"מ מדמאי בדרך או בערב
 שבת)) היא ש:
 כאן אמר במפורש - המעה
 האחרונה תהיה ההקדש.